

Załącznik
do uchwały Nr XXI/130/2012
Rady Gminy Wąbrzeźno
z dnia 25 kwietnia 2012 r.

**Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie
oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie**

Wstęp

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy wszystkimi członkami rodziny oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrz rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi. Przemoc domowa może być skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Na terenie Gminy Wąbrzeźno przemoc w rodzinie występuje w rodzinach niezależnie od statusu społecznego, sytuacji finansowej i zdrowotnej.

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

Bardzo trudno jest określić skalę przemocy w rodzinie w związku z tym, że ludzie bardzo niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje to, że:

- jest intencjonalna – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- siły są nierównomierne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą, sprawca jest silniejszy, a ofiara słabsza,
- narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.),
- powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Powszechnie przemoc traktowana jest, jako akt godzący w osobistą wolność jednostki przyczyniający się do jej fizycznej, a także psychicznej szkody, wykraczający poza społeczne zasady wzajemnych relacji i zmuszający do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przemoc upokarza, wywołuje cierpienie, rodząc tym samym nienawiść i pragnienie odwetu.

Przemoc pojmowana jest także, jako wywieranie wpływu na innych ludzi w wyniku, którego ich aktualny poziom rozwoju somatycznego i duchowego jest mniejszy niż potencjalny poziom tego rozwoju.

Można wyodrębnić różne rodzaje przemocy:

- 1) przemoc fizyczna – bicie, znęcanie się, głodzenie, zamykanie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami, ale także używanie niebezpiecznych narzędzi lub grożenie ich użyciem, zadawanie bólu;
- 2) przemoc psychiczna – sprawowanie przez sprawcę przemocy psychicznej kontroli nad ofiarą, np. straszenie zabójstwem, użyciem przemocy, zabranianiem dzieci, niszczenie lub

- groźenie zniszczeniem rzeczy, upokarzanie, używanie wulgarnych słów, mówienie, że jest do niczego, że jest się brzydkim, głupim, chorym psychicznie, że nikt jej/jego nie zechce, że bez sprawy sobie nie poradzi;
- 3) przemoc seksualna – zmuszanie do odbywania stosunku lub poddania się innym zachowaniom seksualnym, a także wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie, jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia udzielenie im pomocy;
 - 4) przemoc finansowa (ekonomiczna) – np. utrzymanie ofiary przemocy w całkowitej zależności finansowej, zakazywanie jej pracy zawodowej, nie dawanie wystarczającej ilości pieniędzy na prowadzenie domu;
 - 5) przemoc polegająca na osaczeniu – np. ciągłe chodzenie za ofiarą, dzwonienie do niej w celu wyrządzenia krzywdy lub zastraszenia;
 - 6) przemoc w wymiarze społecznym – zakazywanie osobie kontaktów z rodziną, przyjaciółmi, zabranianie jej wychodzenia z domu, upokarzanie jej w miejscach publicznych.

Stosowanie przemocy może prowadzić do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji i chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona, bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w życiu dorosłym.

Konieczne jest zatem podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

Cele Programu

Celem głównym Gminnego program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, zwanego dalej Programem jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe Programu dotyczą:

- 1) wsparcia i profesjonalnej pomocy doradczej, terapeutycznej, socjalnej – dzieciom i rodzinom dotkniętym przemocą;
- 2) zmniejszenia skali zjawiska przemocy;
- 3) ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 4) zwiększenia dostępności pomocy oraz zwiększenia skuteczności działań interwencyjnych;
- 5) podnoszenia świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z tym problemem;
- 6) poszerzania wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z tym problemem wśród dzieci, młodzieży i dorosłych;
- 7) wspierania ofiar przemocy w sytuacjach kryzysowych;
- 8) zwiększania skuteczności działań interwencyjnych;

- 9) ograniczania występowania zachowań agresywnych wśród uczniów (ze szczególnym uwzględnieniem agresji słownej);
- 10) zapewnienia możliwości profesjonalnego wsparcia dla ofiar przemocy (m.in. porady psychologa, prawnika, podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy);
- 11) współpracy z podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 12) utworzenia Zespołu Interdyscyplinarnego;
- 13) współpracy z podmiotami realizującymi programy dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się w wyniku realizacji Programu uzyskanie następujących efektów:

- 1) zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) ograniczenie liczby przypadków przemocy w rodzinie;
- 3) profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- 4) usprawnienia systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą;
- 5) zwiększenia zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy;
- 6) zbudowania systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą;
- 7) zniwelowania skutków zjawiska przemocy;
- 8) zmniejszenia skali występujących w rodzinach dysfunkcji wynikających z przemocy.

Finansowanie Programu (przewidywane skutki finansowe)

Źródłem finansowania zadań Programu będą środki finansowe z budżetu gminy, dotacje celowe oraz wykorzystywane będą środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

Monitoring

Wójt Gminy Wąbrzeźno sprawować będzie bieżący nadzór nad realizacją Programu i podejmować niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w Programie.